

27. august 2024
/FRO-sekretariat**Q&A for genannonceringerne “Udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, - anvendelse og – lagring (CCUS)” og Udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse”**

Sekretariatet for Fonden for Retfærdig Omstilling modtager løbende henvendelser fra potentielle ansøgere vedrørende genannonceringerne “Udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, - anvendelse og – lagring (CCUS)” og Udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse” offentliggjort den 27. juni 2024.

Nedenfor fremgår en række spørgsmål og svar. Denne Q&A har til formål at besvare indkomne, generelle spørgsmål, der vedrører annonceringen. Q&A vil løbende blive opdateret på Fonden for Retfærdig Omstillings hjemmeside og på udviklingidanmark.dk, hvor annonceringen også er tilgængelig.

ERHVERVSSTYRELSENVejsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 00

CVR-nr 10 15 08 17

E-post de@erst.dk

www.erst.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Spørgsmål	Svar
Formål og målgruppe	
Hvad er STEP-forordningen og hvad betyder den for projekter under Fonden for Retfærdig Omstilling?	<p>EU-kommissionen har for nyligt vedtaget STEP-forordningen. STEP står for Strategic Technologies for Europe Platform og er et initiativ, der sigter mod at styrke Europas position inden for kritiske teknologier og fremme den grønne og digitale omstilling og giver mulighed for at medlemslande kan ud-mønte midler under mere attraktive vilkår end tidligere.</p> <p>Med afsæt i STEP-forordningen har vi fået mulighed for at øge støtteprocenten, så projekter samlet set kan modtage op til 80 pct. i støtte. Dette betyder reelt, at ansøgere potentielt skal finansiere en mindre del af projekterne end før, hvilket kan reducere ansøgeres risiko. Ansøger skal dog være opmærksom på, at valg af statsstøtteløsning kan have betydning for støtteprocenten.</p>

	<p>Programmet for Fonden for Retfærdig Omstilling fokuserer primært på SMV'er, men der åbnes med STEP-forordningen op for, at alle virksomheder uanset størrelse kan indgå i målgruppen for indsatsen. Store virksomheder vil dermed kunne modtage støtte til produktive investeringer, dog stadig under hensyntagen til statsstøtte.</p>
<p>Hvad betyder ”produktive investeringer”?</p>	<p>Det fremgår af forordningen om oprettelse af Fonden for Retfærdig Omstilling (EU) 2021/1056, at: ”Produktive investeringer bør forstås som faste investeringer eller investeringer i virksomheders immaterielle aktiver med henblik på produktion af varer og tjenesteydelser, hvorved der bidrages til bruttoinvesteringer og beskæftigelse”.</p> <p>Bemærk, at virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem (ETS) fortsat ikke kan opnå støtte til produktive investeringer, herunder investeringsstøtte mhp. at reducere drivhusgasemissioner fra ETS-aktiviteter eller støtte til test og demonstration i industriel skala.</p>
<p>I programmet for Fonden for Retfærdig omstilling fremgår, at programmet skal bidrage til at håndtere de sociale, beskæftigelsesmæssige, økonomiske og miljømæssige virkninger af omstillingen til Unionens 2030-mål.</p> <p>Hvad ligger der bag disse parametre, og hvordan forventer I, at ansøger redegør for håndteringen heraf?</p>	<p>Projektet skal (jf. vurderingskriterie A) bidrage til programmets mål om at håndtere de sociale, beskæftigelsesmæssige, økonomiske og miljømæssige virkninger af omstillingen til Unionens 2030-mål for klimaomstilling. Ansøger skal beskrive, hvordan projektet konkret medvirker til at bidrage til programmets formål, herunder påvirkningen af de nævnte faktorer.</p> <p>Der kan i den såkaldte Territorialplan for Fonden for Retfærdig Omstilling, der er tilgængelig på hjemmesiden, læses nærmere om, hvorfor det er Nord- og Sydjylland, som er udpeget. Her beskrives udfordringerne, som de er udvalgt på baggrund af.</p> <p>Der er ingen vejledning til redegørelsen, da det vil være individuelt fra projekt til projekt og indsats.</p>
<p>Kan en virksomhed, som ikke er i Nord- eller Sydjylland deltage i projektet?</p>	<p>Ja, men projektets primære effektskabelse skal forekomme i Nord- og/eller Sydjylland.</p> <p>Helt overordnet, så tager Erhvervsstyrelsen særligt udgangspunkt i indikatorvejledningen for Fonden for Retfærdig Omstilling, når effektskabelsen i et projekt vurderes. Den ligger i startpakken under navnet ”FRO Indikatorvejledning”. Den primære</p>

	<p>effektskabelse på programindikatorerne skal således kunne lokaliseres i Nord- og Syddjylland. Der ses på alle programindikatorerne, så det er ikke nødvendigvis tilstrækkeligt, hvis enkelte programindikatorer lokaliseres i geografien. Derudover skal formålet med projektet også stemme overens med programmets geografiske målgruppe.</p>
Hvad betyder Primærsektoren?	<p>Ved ”primærsektor” forstås primære erhverv i økonomisk forstand. Virksomheder fra primærsektoren (landbrug, fiskeri og minedrift mv.) kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne jf., programmet for Fonden for Retfærdig Omstilling.</p> <p>Henvend jer gerne til Erhvervsstyrelsen, hvis I er i tvivl.</p>
Hvordan afgør I, om vi er en del af Nord- og/eller Syddjylland?	<p>Aktiviteter under Fonden for Retfærdig Omstilling skal som hovedregel gennemføres i Nord- og/eller Syddjylland. I tilfælde af, at aktiviteter foregår i andre landsdele, eller operatører befinder sig i andre landsdele, vil det afgørende være, at effektskabelsen sker i Nord- og/eller Syddjylland. Områderne er udpeget på NUTS-3 niveau, hvorfor Syddjylland fx ikke omfatter Fyn.</p> <p>Man søger ind baseret på sit CVR-nummer, hvoraf en virksomhed med ét CVR-nummer godt kan have flere P-numre. Man skal vælge det P-nummer, hvor medarbejderne er ansat, og vælge den organisation, der har relevans for effektskabelsen og projektgennemførelsen.</p>
Hvordan kan store virksomheder deltage i projekter?	<p>Store virksomheder har hele tiden haft mulighed for at deltage i projekter, men der har været en række begrænsninger i forhold til at støtte store virksomheders produktive investeringer.</p> <p>Med STEP-forordningen er der lempet på disse begrænsninger, og derfor er der foretaget en programændring af det nationale program for Fonden for Retfærdig Omstilling dels for at kunne give en højere EU-medfinansiering til projekter og dels for at have mulighed for at støtte store virksomheders produktive investeringer.</p>

	<p>Muligheden for at støtte produktive investeringer i store virksomheder har fra Europa-Kommissionen været betinget af, at der udarbejdes en vejledende liste over store virksomheder og operationer, der kan støttes. Erhvervsstyrelsen har dog indhentet interesseitkendegivelser fra store virksomheder. Hvis din store virksomhed gerne vil søge midler til produktive investeringer, kan I kontakte Erhvervsstyrelsen for at komme på den vejledende liste.</p>
Hvordan kan kommuner og erhvervshuse indgå i projekter?	<p>Kommuner og erhvervshuse kan deltage i projekter, hvor deres rolle ligger i forlængelse af deres kerneopgave i erhvervsfremme- og innovationssystemet jvf. annonceringsmaterialet kriterie C. Der er visse begrænsninger iht. Lov om Erhvervsfremme, der angiver både kommuner og erhvervshuses rolle i erhvervsfremmesystemet.</p>
Hvordan kan GTS'er indgå i projektet?	<p>GTS'er kan indgå på samme måde som andre partnere. GTS'er skal dog være særligt opmærksomme på, om deres aktiviteter i projektet udgør økonomisk eller ikke-økonomisk aktivitet. Indholdet af aktiviteten er afgørende for, om der er tale om økonomisk eller ikke-økonomisk aktivitet, og dermed om der skal findes en statsstøtteløsning.</p> <p>Det fremgår desuden af Vejledning om støtteberettigelse, afsnit 11.2.1, at projektmedarbejdere fra GTS-institutter kan anvende en særlig sats. I kan læse mere om dette her, men vær opmærksom på, at statsstøttereglerne kan sætte begrænsninger.</p>
Hvilke konsortier/partnerskaber kan søge?	<p>Erhvervsstyrelsen har intet krav om, hvem der skal være ansøger. Midlerne udbydes i åben konkurrence. Det er vigtigt, at man som ansøger har øje for annonceringens målgruppe. Herudover kan der være begrænsninger for aktører reguleret i Lov om Erhvervsfremme.</p>
Er der krav om, at det skal være partnerskaber, som ansøger?	<p>Nej, det er ikke et krav.</p> <p>Bemærk, at der i vurderingskriterierne (vurderingskriterie C) indgår et parameter, hvor sammensætningen af projektorganisationen vurderes. Ansøger skal derfor redegøre for den valgte projektorganisation, herunder også hvis projektet gennemføres alene.</p>
Hvordan sikrer man hele værdikædens inddragelse, hvis den er international?	<p>For at indgå som økonomisk partner og modtage støtte er det et krav, at man har et dansk CVR-nummer. Udenlandske aktører kan inddrages</p>

	eksempelvis som eksterne leverandører, eller deltage for egen regning.
Er det muligt at søge støtte til et projekt, der har til formål at understøtte udviklingen i både Nordjylland og Sydjylland?	Ja, det er muligt.
Kan virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem (ETS) søge støtte til investeringer, der ikke vedrører virksomhedens generelle drift?	Virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem kan ikke opnå tilskud til produktive investeringer herunder investeringsstøtte mhp. at reducere drivhusgasemissioner fra ETS aktiviteter eller støtte til test og demonstration i industriel skala. Anlæg eller dele af anlæg, der benyttes til forskning, udvikling og testning af nye produkter, er imidlertid ikke omfattet af disse krav. Det vil sige, at virksomheder omfattet af emissionshandelsystemet godt vil kunne deltage i forsknings- og innovationsaktiviteter til og med TRL-niveau 6. De kan derudover søge støtte til de øvrige aktiviteter som fremgår af annonceringen fx rådgivning, forprojekter og kompetenceudvikling.
Ansøgningsproces	
Hvornår får man svar på sin ansøgning?	Umiddelbart efter mødet i Indstillingsudvalget i april 2025 vil projekterne modtage svar på, om deres ansøgning har opnået tilsagn. Derefter vil der være legalitetsbehandling af ansøgningerne, som forventeligt tager et par måneder, inden eventuelt tilsagn endeligt kan udstedes.
Hvis vi gerne vil indsende to ansøgninger, er det så muligt?	Der kan indsendes flere projektansøgninger af samme operatør, men hver ansøgnings aktiviteter skal kunne gennemføres uafhængigt af andre projektansøgninger. Alle ansøgninger vil blive vurderet individuelt. Det samme gælder, hvis man eksempelvis vil søge midler under andre annonceringer under Fonden for Retfærdig Omstilling.
Hvis en organisation eller virksomhed har flere adresser, må man så selv vælge, hvilken adresse man vil bruge?	Man søger ind baseret på sit CVR-nummer, hvoraf en virksomhed med ét CVR-nummer godt kan have flere P-numre. Man skal vælge det P-nummer, hvor medarbejderne er ansat, og vælge den organisation, der har relevans for effektskabelsen og projekt gennemførelsen.

Kan man fremsende ansøgning på engelsk?	Ansøger må gerne fremsende materiale på engelsk, men sagsbehandlingen foregår som udgangspunkt på dansk, medmindre andet aftales med ansøger.
Vil ansøgningerne blive vurderet af eksterne eksperter?	Erhvervsstyrelsen kan indhente en ekstern ekspertudtalelse for at sikre, at ansøgningerne vurderes korrekt ift. den beskrevne teknologi og tekniske udvikling. Erhvervsstyrelsen kan sende ansøgningsmaterialet til COWI, og ekspertvurderingen sendes efterfølgende til ansøgeren med mulighed for partshøring ifm. sagsoplysningen. Den eksterne ekspertudtalelse vil ligeledes indgå i vurderingen af ansøgningen.
Statsstøtte	
Hvordan beregnes støtteprocenter i projektet? Vil nogen være mindre end andre grunde fx statsstøtte.	<p>Projekter finansieres, som helhed, med én medfinansieringssats baseret på det samlede godkendte budget. Vi kan derfor ikke tildele særskilte støtteprocenter møntet på bestemte aktiviteter og/eller partnere. Statsstøttereglerne vil ofte være afgørende for, hvilken støtteintensitet, der kan bevilliges til de enkelte økonomiske partnere og deres aktiviteter i projektet, hvilket i sidste ende vil have betydning for den samlede medfinansieringssats. Det vil i hvert tilfælde være en individuel vurdering og beregning, som skal foretages ved det konkrete projekt og dets aktiviteter.</p> <p>Ved beregningen af medfinansieringssatsen skal det påpeges, at denne er forordningsbestemt under Fonden for Retfærdig Omstilling. Dvs. at der i forordningsgrundlaget (FRO-forordningens artikel 10, stk. 3 og CPR-forordningens artikel 112, stk. 3) er fastsat en fast medfinansieringssats for støttede projekter, hvor statsstøttehåndtering også spiller ind. Denne samlede medfinansieringssats er bestemmende for, hvor meget Erhvervsstyrelsen kan udbetale til projektet ved de løbende udbetalinger. Det indebærer, at partnere i et eventuelt konsortium er indbydes afhængige af hinanden. Således skal alle levere deres andel til projektet, for at Erhvervsstyrelsen kan udbetale den fulde støtte.</p>
Hvad er en Statsstøtteløsning?	Generelt er der forbud mod at yde statsstøtte i traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde artikel 107, stk. 1

	<p>Der er dog juridisk mulighed for, at en stat kan yde støtte uagtet dette forbud. Dette kaldes også en statsstøtteløsning.</p> <p>I denne annoncering kan der anvendes de minimis-forordningen, hvor man kan modtage op til 300.000 EUR eller den generelle gruppefritagelsesforordning.</p> <p>Med den generelle gruppefritagelsesforordning kan der tildeles væsentlig højere beløb end de minimis grænsen, men har til gengæld begrænsninger i forhold til bl.a. aktiviteter, støtteprocent, støtteberettigede udgifter m.fl., der kan støttes.</p>
<p>Hvad er forskellen på industriel forskning og eksperimentel udvikling under gruppefritagelsesforordningens artikel 25?</p>	<p>Definitionerne på industriel forskning og eksperimentel udvikling kan findes i Rammebestemmelserne for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation (2022/C 414/01) EUR-Lex - 52022XC1028(03) - EN - EUR-Lex (europa.eu) pkt. 16 (k og r, side 6).</p> <p>De forskellige FoU-kategorier kan også anses for at svare til teknologisk modenhedsniveau (TRL) 1 (grundforskning), 2-4 (industriel forskning) og 5-8 (eksperimentel udvikling) medmindre det påvises, at en anden skala bør anvendes i enkeltstående sager. Dette fremgår af fodnote 60 til bestemmelsen. Der kan desuden findes et overblik over TRL-skalaen i forhold til de forskellige kategorier i meddelelsen fra Kommissionen »En europæisk strategi for centrale støtteteknologier En bro til vækst og job« (COM (2012) 341 final af 26. juni 2012)”. Meddelelsen kan findes her: LexUriServ.do (europa.eu).</p> <p>Et projekt kan omfatte flere opgaver, der falder i hver sin kategori, og kategorierne behøves ikke nødvendigvis ligge i kronologisk rækkefølge i forhold til TRL-skalaen, jf. fodnote 59 i bestemmelsen.</p> <p>Ved indplacering af forskellige aktiviteter i den relevante kategori (grundforskning, industriel forskning eller eksperimentel udvikling) henholder Kommissionen sig ifølge pkt. 79 i Rammebestemmelserne til sin egen beslutningspraksis og til specifikke eksempler og forklaringer opstillet i OECD's Frascati-manual. OECD's Frascati-manual kan</p>

	<p><u>findes her Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development en OECD</u> – se f.eks. pkt. 2.40 deri for en række praktiske eksempler.</p> <p>OBS! Den statsstøtteretlige vurdering vil altid basere sig på de konkrete aktiviteter og omstændigheder i den konkrete sag. Ovenstående er blot fortolkningsbidrag.</p>
Hvordan kan statsstøtte til en projektpartner der udskiftes eller indtræder i projektet efter der er givet tilsagn håndteres?	Statsstøtte til partnere, der indtræder efter indgåelse af tilsagn, skal håndteres under de minimis forordningen, dvs. de kan maksimalt få 300.000 EURO i statsstøtte fordelt på en periode på 3 år.
Markedsafsøgning	
Hvordan skal vi forholde os til markedsafsøgning ved indkøb af pålideligt laboratorieudstyr?	<p>Indkøb skal altid markedsafsøges, så indkøbet dokumenteres som værende sparsommeligt. Her lægges der vægt på at indkøbe det bedste til prisen. Der er således ikke et krav om altid at vælge det billigste alternativ, hvis det kan begrundes, at man får mere for pengene ved et dyrere tilbud. Det er derfor muligt at indkøbe udstyr, som man ved er pålideligt, selvom det ikke er det billigste.</p> <p>Vi anbefaler, at I benytter skabelonen for Erklæring til brug ved køb af varer og ydelser.</p>
Når vi ved, hvad vi skal bruge, hvorfor så lave markedsafsøgning?	<p>Det er et forordningskrav, da der er tale om tilskud med offentlige midler. Det skal derfor kunne dokumenteres, at det valgte indkøb er det bedste produkt til prisen og til den aktivitet, som skal udføres.</p> <p>Læs mere i Vejledning om Støtteberettigelse afsnit 12.</p>
Indikatorer	
Hvordan skal indikatorerne anvendes?	<p>Der skal opstilles indikatorer for projektets hovedaktiviteter, output og resultater. Indikatorerne er kvantitative mål for et projekts leverancer og effektivitet. Ved ansøgning skal I opstille indikatorer og tilhørende måltal i det elektroniske ansøgnings-skema.</p> <p><i>Projektets hovedaktiviteter</i></p>

	<p>Projektets hovedaktiviteter defineres af ansøger. Men det er afgørende, at det kun er de vigtigste, der indgår. Det er de aktiviteter, der har en direkte sammenhæng til output og resultater. Det er således ikke hensigten, at indikatorerne skal måle alle de ting, som sker i jeres projekt.</p> <p>De aktiviteter, I søger støtte til, skal ligge inden for de muligheder, der er beskrevet i FRO-programmet.</p> <p><i>Programfaste output og resultater</i> Projektet skal levere output og resultater indenfor de programfaste output og resultatindikatorer, der indgår i FRO-Programmet. De programfaste indikatorer kan findes i startpakken under indikatorvejledning for FRO.</p> <p>Alle projekter <u>skal</u> som minimum bidrage til én programfast outputindikator og én resultatindikator. De fleste projekter vil dog bidrage til flere indikatorer og skal dermed have flere med.</p> <p>Såfremt der anvendes projektspecifikke indikatorer, vil det være hensigtsmæssigt kun at anvende 1-2 projektspecifikke indikatorer.</p> <p><i>Måltal</i> Måltal på indikatorerne skal være ambitiøse og realistiske (velbegrundet).</p> <p>Typisk vil en effektkæde være stærkest, hvis den bygger på positive erfaringer fra lignende projekter eller dokumenteret viden fra forskning eller lignende, som kan sandsynliggøre årsag-virkningssammenhængene i projektet.</p> <p>I kan læse mere om, hvordan I anvender indikatorer i Indikatorvejledningen for Fonden for Retfærdig omstilling.</p>
<p>Regnskab, udbetaling og revision</p>	
<p>Skal der budgetteres med revision, idet revisionen ligger hos Erhvervsstyrelsens centrale projektrevisor?</p>	<p>Ja. Revisionen af projekterne ligger hos Erhvervsstyrelsens centrale projektrevisor, PwC, og der skal budgetteres med udgifter til revision hos denne revisor. Udgifterne til revision er støtteberettigede, og priserne vil blive oplyst på Erhvervsstyrelsens hjemmeside for EU-programmer. Bemærk, at udgiften indgår i det udokumenteret tillæg iht. 40 pct. kontoplan.</p>

	Se krav, priser og mulighed for tilkøb af yderligere ydelser i startpakken
Hvordan er reglerne for budgetrevision?	<p>Der foretages ikke revision af budgetter. I forbindelse med ansøgningen gennemgås budgettet og budgetnoter.</p> <p>Læs yderligere om revision ved regnskabsaflægelse under spørgsmålet ovenfor "Hvordan er processen ift. at få udbetalt midler?".</p>
Hvad er forskellen på kontante tilskud og egenfinansiering?	<p>Der sondres overvejende mellem <i>kontante tilskud</i> og <i>egenfinansiering</i> i projektet.</p> <p><i>Kontante tilskud</i> er kontante midler, der betales ind i projektet. Dette kan fx være bevillinger fra private fonde eller kommuner. Et kontant tilskud kan også komme fra projektets partnere i form af et kontant vederlag, fx et deltagergebyr. Der henvises i den forbindelse til kontoplansvejledningerne, hvor de enkelte finansieringstyper er beskrevet. Der sondres derudover mellem kontante <i>private tilskud</i> og kontante <i>offentlige tilskud</i> afhængig af bidragsyderen.</p> <p><i>Egenfinansiering</i> er den medfinansiering, der lægges af partnere, der afholder udgifter i projektet, i form af den egenbetaling de har til de udgifter, som indgår i projektets støttegrundlag. Dette kan fx være fra ansøger selv, eller de deltagende virksomheder, der fx medfinansierer med sine timer (in-kind). Der sondres derudover mellem <i>privat egenfinansiering</i> og <i>offentlig egenfinansiering</i> afhængigt af den medfinansierende partner.</p>
Hvordan er reglerne for budgetændringer i løbet af projektet?	<p>Det kan der anmodes om ved henvendelse til Erhvervsstyrelsen. Se mere om budgetændringer og budgetoverskridelser i Støtteberettigelsesvejledningen.</p> <p>Bemærk, at projektændringer, der har indvirkning på projektets indikatorer, ligeledes kan medføre et behov for at nedjustere budgettet. Nedjusteringen vil tage afsæt i en konkret vurdering.</p>
Hvordan er processen ift. at få udbetalt midler?	Som det fremgår af Vejledning om Støtteberettigelses afsnit 17, skal der to gange årligt (<u>28./29. februar og 31. august</u>) samt i forbindelse med projektets afslutning indsendes en afrapportering, hvor de faktiske gennemførte aktiviteter og output i projektet

	<p>sammenholdes med de planlagte aktiviteter og output. Afrapporteringerne skal endvidere indeholde et regnskab over de afholdte og betalte udgifter, som skal danne grundlag for udbetalingen. Regnskabet revideres af den af Erhvervsstyrelsen udpegede revisor, PwC.</p> <p>Efter Erhvervsstyrelsen har gennemgået afrapporteringen, udbetales der støtte i overensstemmelse med den godkendte støtteprocent, som andel af de godkendte, støtteberettigede udgifter.</p> <p>Bemærk, at der som noget nyt i 2021-2027-programperioden er mulighed for en såkaldt straks-udbetaling. Dette indebærer, at der på baggrund af et indsendt regnskab til Erhvervsstyrelsen, og før kontrollen heraf er gennemført, er mulighed for at få udbetalt en andel på <u>op til 80 pct.</u> af det samlede anmodede udbetalingsbeløb i regnskabet. Det resterende beløb udbetales efter kontrollen af den pågældende afrapportering er gennemført. Bemærk, at tilsagnsmottager påtager sig risikoen for en eventuel tilbagebetaling, hvis der ikke senest ved slutrapportering kan dokumenteres tilstrækkeligt med afholdte og betalte, støtteberettigede og projektrelevante udgifter svarende til straks-udbetalingen.</p>
<p>Skal projekterne bruge PRV, og er der mulighed for at deltage i en introduktion til dette?</p>	<p>Projekterne skal benytte Erhvervsstyrelsens projektrapporteringværktøj (PRV) til afrapporteringerne. Erhvervsstyrelsen afholder løbende introduktioner til PRV for projekter. Alle nye projekter vil blive inviteret til en introduktion, og der vil også være mulighed for at deltage flere gange i løbet af projektperioden.</p>
<p>Hvad vil det sige, at der kan afholdes projektrelaterede udgifter fra ansøgningstidspunktet?</p>	<p>Det er muligt at medtage projektrelevante udgifter fra den dato, der er angivet på kvitteringsskrivelsen for modtagelsen af ansøgningen. Udgifter afholdt inden tilsagnsudstedelse sker for egen regning og risiko, hvilket vil sige, at ansøgere ikke får dækning for udgifterne, hvis ansøgningen ikke opnår tilsagn, de registrerede aktiviteter ikke er projektrelevante eller hvis fx statsstøtteerklæringen er utilstrækkelig. Ansøgere har mulighed for at inkludere timeforbrug til fx bevarelse af spørgsmål fra Erhvervsstyrelsen ifm. ansøgningen i bevillingsregnskabet, hvis der opnås bevilling. <u>Hvis man ønsker at gøre brug af denne mulighed, skal udgifter dokumenteres (som om der var givet tilsagn) iht. Vejledning om støtteberettigelse.</u></p>

	<p>Bemærk, at projekter kan modtage tilskud i op til tre år fra projektets opstart af aktiviteter, senest gældende fra tilsagnstidspunktet. I bedes om muligt angive i ansøgningen, hvornår I forventer opstart af aktiviteter i projektet.</p>
<p>Kan timer der afholdes i perioden mellem indsendelse af ansøgning og afgivelse af tilsagn være støtteberettiget, f.eks. timer afholdt i januar 2025?</p>	<p>Det afhænger af, hvilken startdato for projektperioden, der vælges. Det er muligt at vælge den dato, der fremgår af kvitteringsskrivelsen for ansøgningen som støtteberettigelsesdato, men i disse annonceringer er det også muligt i stedet at vælge en senere startdato (senest tidspunkt for tilsagn). Udgifter kan medtages fra startdatoen, men vær opmærksom på, at støtteberettigelsesreglerne skal overholdes.</p>
<p>Har I nogle regneeksempler, som I kan dele ift. de fire forskellige kontoplaner?</p>	<p>Man kan finde budgetvejledninger til de enkelte kontoplaner, hvor man kan indsætte sine udgifter i projektet og se, hvilken kontoplan der giver bedst mening for den type projekt, man opererer med, på Genannoncering: Udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse eller Genannoncering: Udvikling af lokale værdikæder for CO2-fangst, -anvendelse og -lagring (CCUS) under ”Ansøgning og vejledning i ansøgningsprocessen”. Derudover kan I kontakte Erhvervsstyrelsen for at rekvirere excel-skabeloner for de forskellige kontoplaner.</p>
<p>Hvad er støtteraten for offentlige forskningsinstitutioner under forsknings- og udviklingsprojekter? Og hvad ligger overhead på?</p>	<p>Hvis forskningsinstitutionen udøver økonomisk aktivitet og der derfor skal findes en statsstøtteløsning, så vil støttesatsen være afhængig af den pågældende aktivitet samt valget af statsstøtteløsning. Den overordnede maksimale støtteprocent i annonceringen er fastsat til 80 pct.</p> <p>Vedrørende overhead, så er det udokumenterede tillæg afhængig af den valgte kontoplan. Dette er på projektniveau og beregnes på baggrund af de samlede støtteberettigede udgifter.</p> <p>Det er op til partnerskabet at fordele midlerne internt. F.eks. hvis man vælger at differentiere fordelingen, så længe det sker i overensstemmelse med eventuelle statsstøtteregler.</p>
<p>Hvad skal vi være opmærksomme på ift. evt. afskrivningsværdi af investeringerne?</p>	<p>I skal være opmærksomme på, hvordan I konterer udgiften. Hvis I skal benytte udstyret i projektperioden, skal den konteres under kontolinje 5280 Materialer mv. Her adskiller FRO sig fra de øvrige strukturfonde, hvilket beskrives i afsnit 1.10 og 1.11 i al-ongen til vejledning til støtteberettigelse. Hvis</p>

	<p>udgiften fx konteres på kontolinje 5320 Køb af anlæg, maskiner og udstyr, kan anlægget ikke benyttes i projektperioden, idet der i så fald skal være tale om at projektets formål alene er at gennemføre en anlægsinvestering.</p> <p>Statsstøtteløsninger kan ligeledes sætte begrænsninger. F.eks. artikel 25 stk. 3. litra b, hvor der kun kan medtages "udgifter til instrumenter og udstyr, i det omfang og i den periode de eller det anvendes i projektet. Hvis sådanne instrumenter og sådant udstyr ikke anvendes til projektet i hele dens livscyklus, anses kun afskrivningsomkostningerne under projektets varighed beregnet på grundlag af alment anerkendt regnskabspraksis for støtteberettigede."</p> <p>Statsstøtteregeleerne gælder også udgifter under det udokumenterede tillæg.</p>
Øvrige	
Bliver webinarer optaget og gjort tilgængeligt?	Webinaret, som blev afholdt den 23. august 2024, blev ikke optaget, men præsentationen fra webinarer er tilgængeligt på hjemmesiden.
Hvordan logger man på ansøgningsmoduleret?	For at tilgå ansøgningsmoduleret skal der logges på med MitID Erhverv (ikke personligt MitID).